

Lovforslaget sattes til Forhandling.

Undervisningsministeren (*Hartling*):

Jeg har den Ære at anbefale til Vedtagelse i det høje Ting Forslag til Lov om Ændring af Folkeskoleloven af 18. Maj 1937. Ændringerne angaar §§ 63 og 64, for den sidste Vedkommende dog kun en ren Talrettelse.

Lovforslaget er vedtaget i det høje Folketing. De Ændringer, der er foretaget af Folketinget, er af ren teknisk Art. Jeg havde foreslaaet Lovens Gyldighed sat til 1. April 1952, i Folketinget ønskede man Gyldigheden indskrænket til 1. April 1950, og saaledes foreligger Lovforslaget altsaa her.

Baggrunden for Lovforslaget er, at Gennemførelsen af Folkeskoleloven af 18. Maj 1937 i de senere Aar fuldstændig er gaaet i Staa, simpelt hen af den Grund, at vi er kommet ind i en Periode, hvor vi fuldkommen mangler Materialer til Skolebyggeri, og desuden var alle eller saa godt som alle de Penge, der fra Statens Side var stillet til Raadighed til yderligere Udvikling af Skolebyggeriet i vort Land, brugt. En saadan Tilstand kan naturligvis, hvis man ønsker Loven gennemført, hvad jeg har et levende Indtryk af, at man fra alle Sider gør, ikke opretholdes, og derfor har det været nødvendigt at foreslaa denne Ændring til Folkeskolelovens § 63, den saakaldte Tilskudsparagraf.

Jeg skal kort minde om, hvordan Forholdene var. Ifølge Folkeskoleloven af 1937 kunde man til Gennemførelse af de Byggearbejder, som Loven krævede, faa et Statstilskud til Afdrag og Forrentning af de optagne Byggelaan. Tilskuddet bestod af Halvdelen af den Udgift, der hvert Aar medgik til disse Renter og Afdrag, men det blev kun givet i Forhold til ganske bestemte Summer for hvert af de Lokaler, der skulde indrettes til Opfyldelse af Skolelovens Krav, og yderligere var der sat den Grænse, at det samlede Beløb for det Laan, til hvis Forrentning og Afdrag Tilskuddet skulde bidrage, ikke maatte overstige 35 000 Kr. Det betød jo, at der i Virkeligheden bevilgedes 17 500 Kr. til hver Skole.

Det blev hurtigt klart, at dette Beløb var for lille til, at det virkelig kunde animere Skolebyggeriet. Dertil kom jo Stigningen i Byggeomkostningerne, og da Arbejdsløsheden saa desuden satte ind i Krigens første Aar, blev Statstilskuddet til Skolebyggeriet ved en Ændring af Loven den 31. Oktober 1940 fordoblet, saa at det

fremtidigt skulde andrage ikke Halvdelen, men den fulde Udgift til Forrentning og Afdrag paa Skolelaan. Samtidig kunde der ydes Tilskud til Bibliotek og Læsestue og til Lokale til Undomsskoleundervisning, og Tilskuddet til den enkelte Skole steg derved efter Loven af 1940 til 46 000 Kr. Endelig var der, for at tage det hele med, i denne Ændring af Loven ogsaa Hjemmel for Tilskud til Idrætspladser og Svømmebassiner.

Det viste sig imidlertid, at selv dette, altsaa mere end fordoblede Tilskud ikke var tilstrækkeligt til at faa virkelig Gang i Skolebyggeriet, og saa gik man til ved en Bevilling paa Tillægsbevillingsloven for 1941—42 at stille 10 Mill. Kr. til Raadighed til direkte Støtte til Skolebyggeriet, saa at der blev givet lige saa meget i direkte Tilskud som det Beløb, Staten gav i Tilskud til Forrentning og Afdrag. Det var altsaa en ny Fordobling af Tilskuddet. Og nu kom der Fart i Skolebyggeriet. Man saa det ejendommelige, at i Krigens værste Aar, hvor Landet var besat af Tyskerne, var der Friskhed og Liv i Skolebyggeriet rundt omkring i vort Land, saa at der blev fuldført en Række nye Skolebygninger. Det viste sig ogsaa, at de 10 Mill. Kr., man havde bevilget fra Statens Side, ikke slog til. Der bevilgedes saa 5 Mill. Kr. til, i alt 15 Mill. Kr. i kontant direkte Tilskud, og disse Penge er nu opbrugt eller i hvert Fald lovet bort til Skoler, der er planlagt.

Jeg skal oplyse, at hen i 1942, da der atter kom store Vanskeligheder paa Grund af Materialeangel, og fordi Pengene var opbrugt, var der bygget 335 Skoler færdig efter Folkeskoleloven, og 16 var paabegyndt, men ikke fuldført. 191 var planlagt, og til dem var der tilsagt Tilskud ifølge de Regler, jeg lige har nævnt; men disse 191 var ikke paabegyndt endnu. Planerne ligger altsaa færdige, vi kan gaa i Gang, saa snart Materialerne foreligger. Desuden var der godkendt Planer for 231 Skoler, uden at der var tilsagt dem Tilskud, fordi vi ikke havde flere Penge, og senere har man i Ministeriet yderligere godkendt Planer for 60 Skoler. Det vil ses, at der saaledes ligger godkendt Planer til lige ved 500 Skoler, Planer, som kan sættes i Gang, saa snart det er muligt. Der ligger heri ogsaa en betydelig Beskæftigelsesreserve, hvis en saadan skulde blive nødvendig i vort Land, og hvis vi kan faa Materialer til at bygge disse Skoler. Men dermed er vi ikke ved Vejs Ende. Foruden disse Skoler, de 335, der er færdige, de ca. 500, nøjagtigt 498, der enten er paa-